

چرخه فروش سهام در بورس اوراق بهادار تهران

فرآیند فروش سهام در بورس اوراق بهادار تهران همانند فرآیند خرید است، اما در مراحل اولیه، نیاز به اقداماتی متفاوت از چرخه خرید دارد. در این قسمت چرخه فروش سهام با تأکید بر تفاوت‌ها توضیح داده می‌شود.

تکمیل فرم درخواست فروش

در این مرحله فروشنده سهام با مراجعه به کارگزار فرم درخواست فروش را تکمیل و همراه کپی شناسنامه و اصل سهام یا گواهی نقل و انتقال و سپرده سهام به کارگزار تحویل می‌دهد. تفاوت اصلی فرم درخواست فروش با درخواست خرید در قسمتی است که براساس آن سرمایه‌گذار به کارگزار برای فروش سهام خود و انجام مراحل و تشریفات ثبت و انتقال سهام، وکالت می‌دهد. با توجه به قوانین و مقررات موجود وکالت برای فروش سهام سرمایه‌گذار ضروری است. فرم درخواست فروش در چهار نسخه برای کارگزار، شرکت خدمات بورس، فروشنده و بایگانی تهیه و تنظیم می‌شود.

سپرده‌گذاری سهام و صدور گواهی سپرده

دارنده سهام زمانی می‌تواند به فروش سهام خود اقدام کند که آن را در شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار، سپرده کرده باشد و سهام در سامانه معاملات به نام او موجود باشد. بنابراین سهامداری که به جای گواهی سپرده، با اصل سهام خود به کارگزار مراجعه کند اصل سهام وی توسط کارگزار به منظور سپرده‌گذاری به شرکت سپرده‌گذاری ارسال می‌شود.

تعیین کد معاملاتی

در صورتی که فروشنده کد معاملاتی نداشته باشد، کارگزار در اقدامی شبیه به آنچه در مراحل تعیین کد برای خریدار توضیح داده شد، برای وی کد معاملاتی دریافت می‌کند. پس از صدور گواهی سپرده و تعیین کد معاملاتی، سایر مراحل مشابه چرخه خرید انجام می‌شود. لازم به ذکر است که اگر فروشنده بخشی از سهام مندرج در گواهی سپرده خود را بفروشد، پس از تسویه وجوه و پایاپای اوراق، برای سهام باقیمانده وی گواهی سپرده جدید صادر می‌شود. در بورس اوراق بهادار تهران فرآیند تسویه و پایاپای اوراق از زمان انجام معامله تا تسویه نهایی سه روز کاری طول می‌کشد. با این حال نمی‌توان دوره زمانی معینی برای تکمیل سفارش تا انجام معامله تعیین کرد و این دوره به میزان عرضه و تقاضای بازار برای سهم و قابلیت نقدشوندگی آن بستگی دارد.

دادوستد گواهی حق تقدم

در صورتی که سهامداران تمایل به پذیره‌نویسی و دریافت سهم جدید نداشته باشند می‌توانند با مراجعه به کارگزاران، گواهی‌نامه حق تقدم خرید سهم خود را بر پایه قیمت روز بازار، به فروش برسانند. اگر سرمایه‌گذار مایل به خرید گواهی‌نامه حق تقدم باشد باید مانند سهامداران فعلی شرکت اقدام به پذیره‌نویسی نماید. در این حالت وی باید معادل مجموع بهای گواهی‌نامه مزبور - برای تحویل به فروشنده گواهی - و ارزش اسمی را - برای تحویل به شرکت - به کارگزار پرداخت کند. چنانچه سهامداران در مهلت اعلام شده، اقدام به پذیره‌نویسی نکنند یا از فروش گواهی حق تقدم صرف‌نظر کنند، شرکت پس از اتمام دوره پذیره‌نویسی گواهی‌های مزبور را در بورس اوراق بهادار در معرض فروش قرار می‌دهد و پس از فروش، مبلغ حاصل از فروش را پس از کسر ارزش اسمی و هزینه‌های مربوط به حساب سهامدار واریز می‌کند.